

Trends in de land- en tuinbouw

Totaal aantal respondenten: 1334 | December 2022

Wat is uw geslacht?

Man		86,5%	1154
Vrouw		12%	160
Zeg ik liever niet		1,5%	20
Totaal aantal reacties 1334			

Wat is uw leeftijd?

Jonger dan 20 jaar		0,1%	1
21-30 jaar		1,7%	22
31-40 jaar		4,8%	64
41-50 jaar		16,3%	216
51-60 jaar of ouder		41%	543
61 jaar of ouder		36,2%	480
Totaal aantal reacties 1326			

In welke deelsector werkt u hoofdzakelijk?

Akkerbouw		10%	131
Bloembollenteelt		2,6%	34
Bomen- en vaste plantenteelt		5%	65
Fruitteelt		4,1%	54
Geitenhouderij		0,8%	10
Glastuinbouw		8,9%	116
Kalverhouderij		2,3%	30
Melkveehouderij		43,1%	563
Multifunctioneel		0,8%	10
Paardenhouderij		1,1%	14
Pluimveehouderij		3,4%	44
Schapenhouderij		1,9%	25
Varkenshouderij		3,8%	50
Vollegrondsgroenteteelt		2,5%	32
Anders, namelijk		9,7%	127
Totaal aantal reacties 1449			

In welke provincie bent u hoofdzakelijk actief?*

Drenthe		4,4%	58
Flevoland		2,3%	30
Friesland		9,6%	126
Gelderland		15,9%	208
Groningen		5%	66
Limburg		7,6%	99
Noord-Brabant		15,6%	204
Noord-Holland		9%	117
Overijssel		11%	144
Utrecht		5,1%	67
Zeeland		4,5%	59
Zuid-Holland		9,9%	129
Totaal aantal reacties			1307

Bent u van plan het komende jaar te investeren in uw bedrijf

Ja		56,6%	735
Nee		43,4%	564
Totaal aantal reacties			1299

Ik wil investeren in:

Nieuwe stal, gebouwen, erfverharding		27%	196
Stalinrichting/melktechniek		15,2%	110
Nieuwe trekker/mechanisatie		24,7%	179
Robotisering		9,8%	71
Smartfarming (met behulp van data)		3,7%	27
Schaalvergroting/uitbreiding		11,7%	85
Energieopwekking		49,4%	358
Opslag		9,2%	67
Verwerking van eigen producten		6,5%	47
Grondaankoop voor extensivering		18,5%	134
Neventak		6,5%	47
Emissiereductie		9,8%	71
Anders, namelijk		11,3%	82
Totaal aantal reacties			725

Waarom niet?

Mijn bedrijf is goed zoals het is		33,7%	186
Ik vind de markt te onzeker		3,8%	21
Ik vind de toekomst van mijn bedrijf te onzeker		9,2%	51
Ik vind het landbouwbeleid te onzeker voor investeringen		17,8%	98
Ik denk dat een investering niet uit kan		3,3%	18
Ik heb momenteel geen financiële ruimte voor het doen van investeringen		6,7%	37
Ik krijg geen financiering		2,2%	12
Anders, namelijk		23,4%	129
Totaal aantal reacties			552

Is uw bedrijf gevestigd nabij een Natura 2000-gebied?

Ja		27%	345
Nee		60%	765
Weet ik nog niet		13%	166
			Totaal aantal reacties 1276

Verwacht u piekbelaster te zijn?

Ja		17,8%	91
Nee		82,2%	419
			Totaal aantal reacties 510

Als u verwacht piekbelaster te zijn, hoe wilt u de emissie gaan terugdringen?

Innoveren		42,7%	38
Extensiveren		19,1%	17
Overstappen op multifunctionele landbouw		4,5%	4
Overstappen op plantaardige teelten		5,6%	5
Ik wil in aanmerking komen voor bedrijfsverplaatsing		19,1%	17
Ik wil in aanmerking komen voor de stoppersregeling van 120% van de bedrijfswaarde		30,3%	27
Anders, namelijk		24,7%	22
			Totaal aantal reacties 89

Bent u tevreden over de mate waarin u uw bedrijf kunt financieren?

Ja		75,4%	955
Nee		24,6%	312
			Totaal aantal reacties 1267

Maakt u zich zorgen om het voortbestaan van uw bedrijf?

Ja		45,4%	571
Nee		54,6%	686
			Totaal aantal reacties 1257

Waarom maakt u zich daar zorgen over?

Tegenvallende inkomsten		27,7%	157
Wegvallen gewasbescherming		24,6%	139
Kan niet de noodzakelijke investeringen doen		17%	96
Hoge elektriciteits-, gas- en dieselprijzen		41,5%	235
Hoge voerkosten		20,7%	117
Hoge kunstmestkosten		27,6%	156
Hoge kosten voor uitgangsmateriaal		9,5%	54
Geen arbeiders beschikbaar		11,8%	67
Hoge financieringslasten		9,4%	53
Zit naast natuurgebied		19,4%	110
Concurrentie wordt groter		4,1%	23
Geen opvolger		19,6%	111
Geen uitbreidingsmogelijkheden		12,7%	72
Anders, namelijk		36,4%	206
			Totaal aantal reacties 566

Werkt u aan bedrijfsopvolging?

Ja, ik ben zelf de opvolger (ik heb niet langer dan 5 jaar geleden het bedrijf overgenomen)		6,1%	77
Ja, ik heb binnen 5 jaar een opvolger		32,5%	408
Nee, het is nu niet aan de orde		28,8%	361
Nee, ik heb geen opvolger		32,6%	409
Totaal aantal reacties			1255

Op welke manier zet u uw producten af?

Coöperatie		59,3%	739
Direct aan de supermarkt		1,9%	24
Vrije markt		37,4%	467
Eigen afzetkanaal/boerderijwinkel		12,1%	151
Anders, namelijk		12,5%	156
Totaal aantal reacties			1247

Is uw bedrijf biologisch gecertificeerd?

Ja		7,3%	91
Nee		92,7%	1156
Totaal aantal reacties			1247

Lever u aan een algemeen concept?

Ja		24,2%	302
Nee		75,8%	945
Totaal aantal reacties			1247

Waarom levert u aan een concept?

Lever meerprijs op		50,5%	152
Is voorwaarde om te leveren		44,2%	133
Zorgt voor constante afzet		10,3%	31
Beter voor dier/bodem/omgeving etc.		20,9%	63
Anders, namelijk		8%	24
Totaal aantal reacties			301

Lever uw concept voldoende meerwaarde op?

Ja		39,7%	119
Nee		60,3%	181
Totaal aantal reacties			300

Zou u wel aan zo'n concept van de supermarkt willen leveren?

Ja		20,1%	190
Ja, ik sta op een wachtlijst		3,2%	30
Nee		76,7%	725
Totaal aantal reacties			945

Verwacht u dat Nederland zijn sterke exportpositie weet te behouden?

Ja		40,1%	494
Nee		59,9%	737
			Totaal aantal reacties 1231

Denkt u weleens aan emigreren?

Ja		19,8%	244
Nee		80,2%	986
			Totaal aantal reacties 1230

Waar zou u het liefst naartoe willen?

Verenigde Staten		14,3%	35
Canada		45,7%	112
Nieuw-Zeeland		10,2%	25
Australië		8,2%	20
Duitsland		22%	54
Denemarken		24,9%	61
Frankrijk		12,2%	30
Spanje		4,9%	12
Zweden		20,4%	50
Hongarije		5,3%	13
Polen		3,3%	8
Anders, namelijk		20,4%	50
			Totaal aantal reacties 245

In hoeverre wordt u in uw bedrijfsvoering geraakt door de hoge energieprijzen?

Energiekosten vormen maar een beperkt deel van mijn kostprijs		40,7%	498
De hoge dieselprijs drukt op mijn kostprijs		16,7%	204
De hoge gasprijs speelt mij parten		7,8%	95
De diesel- en gasprijs wegen zwaar op de kostprijs		19,7%	241
Anders, namelijk		15,1%	185
			Totaal aantal reacties 1223

Hoeveel is uw kostprijs gestegen door de hoge energieprijzen?

Minder dan 10%		34,6%	421
10 tot 25%		43,3%	526
25 tot 50%		15%	182
50 tot 100%		4,5%	55
Meer dan 100%, namelijk		2,6%	32
			Totaal aantal reacties 1216

Neemt u op uw bedrijf maatregelen om de gevolgen van het veranderende klimaat te beperken?

Ja		59%	717
Nee		41%	499
			Totaal aantal reacties 1216

Welke maatregelen neemt u?

Bodembeheer		67,4%	482
Gewaskeuze		44,8%	320
Brede weersverzekering		6,3%	45
Hagel/stormverzekering		7,4%	53
Investeren in irrigatie		18,3%	131
Investeren in drainage		22,8%	163
Anders, namelijk		25,7%	184
Totaal aantal reacties			715

In het nieuwe GLB dat vanaf 2023 van kracht wordt kunnen boeren vergoedingen verdienen voor het uitvoeren van groene taken. Welke van de onderstaande (potentiële) ecoregelingen wilt u toepassen op het bedrijf of zijn geschikt voor uw bedrijf?

Grasklaver		30%	359
Grasland met kruiden		24,7%	296
Langjarig grasland		37,2%	446
Meerjarige teelt		7,5%	90
Natte teelt		0,6%	7
Rustgewas		15,5%	186
Stikstofbindend gewas/eiwitgewas		20,2%	242
Strokenteelt		2,6%	31
Vezelgewas		1,6%	19
Vroeg oogsten rooigewas (uiterlijk 31 augustus)		1,9%	23
Vroeg oogsten rooigewas (uiterlijk 31 oktober)		4,2%	50
Groenbedekking		15,4%	185
Onderzaai vanggewas		15%	180
Biologische bestrijding		7,5%	90
Verlengde weidegang: alleen overdag beweiding		15,5%	186
Verlengde weidegang: dag en nacht beweiding		11,8%	141
Bufferstrook met kruiden (langs bouwland of blijvende teelt)		14,7%	176
Bufferstrook met kruiden (langs grasland)		11,2%	134
Groene braak		5,3%	64
Houtig element (heg, haag, struweel)		17,5%	210
Houtig element (overige houtige elementen)		14,1%	169
Biologisch bedrijf (Skal)		6%	72
Geen van deze ecoregelingen spreekt mij aan		15,9%	190
Ik doe sowieso niet mee aan ecoregelingen		17,2%	206
Totaal aantal reacties			1198

Wat zou voor u een reële vergoeding zijn per hectare voor het totaal aan ecoregelingen?

Brons: 60 euro per hectare		5,8%	57
Zilver: 100 euro per hectare		20,1%	198
Goud: 200 euro per hectare		46%	452
Anders, namelijk		28,1%	276
Totaal aantal reacties			983

Als ik kan kiezen, zou ik mijn bedrijf willen:

Verplaatsen		7,6%	90
Innoveren		31,8%	377
Extensiveren		15,9%	189
Beëindigen		17,6%	209
Anders, namelijk		27,1%	322
			Totaal aantal reacties 1187

Hoeveel personeel heeft u vast in dienst?

0		65,2%	774
1-5		28%	332
6-20		5,1%	61
21-50		1%	12
51-100		0,6%	7
Meer dan 100		0,1%	1
			Totaal aantal reacties 1187

Werkt u met tijdelijke krachten?

Ja		49,2%	584
Nee		50,8%	603
			Totaal aantal reacties 1187

Heeft u moeite met het vinden van voldoende personeel?

Ja		17,7%	210
Nee		82,3%	977
			Totaal aantal reacties 1187

Waar vindt u geschikt personeel?

Eigen netwerk/via via		57,8%	686
Vaste jaarlijkse ploeg		6,2%	73
Uitzendbureau		11,5%	136
Anders, namelijk		24,5%	291
			Totaal aantal reacties 1182

Welke van onderstaande transitiepaden uit de kabinetsplannen vindt u geschikt voor uw bedrijf

Extensivering/natuurinclusief		27%	319
Biologisch		9,2%	109
Schaalvergroting/innovatie		33,2%	393
Multifunctioneel/nieuwe diensten of producten		16,3%	193
Verplaatsen		6,2%	73
Stoppen		19%	224
Anders, namelijk		19,7%	233
			Totaal aantal reacties 1182

Bent u betrokken bij gebiedsprocessen in uw omgeving?

Ja, ik volg het gebiedsproces in mijn omgeving		32,3%	381
Nee, ik volg het gebiedsproces in mijn omgeving niet		22,8%	269
Nee, er zijn geen gebiedsprocessen in mijn omgeving		27,5%	324
Nee, het gebiedsproces in mijn omgeving moet nog opstarten		17,5%	206
		Totaal aantal reacties	1180

De gebiedsprocessen moeten de problemen op lossen rond klimaat, stikstof en water. Heeft u er vertrouwen in dat het gebiedsproces hiervoor het juiste middel is?

Ja		10,4%	123
Nee		49,4%	582
Ik weet het niet		40,2%	473
		Totaal aantal reacties	1178

Wat vindt u het belangrijkste doel dat in het landbouwakkoord moet worden vastgelegd?

Een beter verdienmodel voor boer en tuinder		27,9%	327
Afspraken die langjarig duidelijkheid bieden en waar ook de overheid zich aan moet houden		45,4%	533
Een beloningstructuur voor maatschappelijke diensten die langjarig vaststaat		6,1%	72
ketenpartijen om een bijdrage te leveren aan de doelen voor natuur, klimaat, stikstof en waterkwaliteit		9,5%	112
Anders, namelijk		11%	129
		Totaal aantal reacties	1173

